

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Broj: U-VIIA-1852/2019

Zagreb, 29. travnja 2019.

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Trećem vijeću za rješavanje izbornih sporova, u sastavu sudac Davorin Mlakar, predsjednik Vijeća, te suci Lovorka Kušan i Rajko Mlinarić, članovi Vijeća, odlučujući o žalbi za zaštitu izbornog prava udruge "ANTIKORUPCIJA - Platforma za borbu protiv korupcije", koju zastupa dr. sc. Dražen Dizdar, izvršni direktor, na sjednici održanoj 29. travnja 2019. jednoglasno je donio

ODLUKU

Odbija se žalba udruge "ANTIKORUPCIJA - Platforma za borbu protiv korupcije" podnesena protiv rješenja Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske klasa: 013-08/19-06/05, ur. broj: 507-03/05-19-9 od 24. travnja 2019.

Obrazloženje

1. Udruga "ANTIKORUPCIJA - Platforma za borbu protiv korupcije" koju zastupa dr. sc. Dražen Dizdar, izvršni direktor (u daljnjem tekstu: žaliteljica), podnijela je 26. travnja 2019. žalbu protiv rješenja Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: DIP) klasa: 013-08/19-06/05, ur. broj: 507-03/05-19-9 od 24. travnja 2019.

Žalba je dopuštena i pravovremena.

Osporenim rješenjem žaliteljici nije dozvoljeno promatranje rada DIP-a na izborima članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske koji će se održati 26. svibnja 2019., a kako je to žaliteljica zatražila zahtjevom upućenim DIP-u 14. travnja 2019.

2. Žaliteljica u žalbi osporava rješenje DIP-a navodeći da joj DIP nije dozvolio promatranje rada izbornih povjerenstava i biračkih odbora te DIP-a s obrazloženjem da "udruga promovira jednog izbornog sudionika..." te je u obrazloženju žalbe navela:

"Predmetno rješenje je protuustavno, protuzakonito i u izravnoj suprotnosti sa kogentnom normom Zakona o izboru članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske koji u članku 74. stavku 2. vrlo precizno i nedvosmisleno navodi: 'Državno izborno povjerenstvo dozvolit će promatranje izbornog postupka svim udrugama koje su registrirane kao udruge koje djeluju na području nezavisnog promatranja izbornih postupaka i/ili promicanja ljudskih i građanskih prava.'

Udruga Antikorupcija ispunjava sve formalne pretpostavke za dobivanje dozvole za promatranje izbora sukladno citiranom članku 74., stavku 2.

Udruga Antikorupcija je udruga registrirana 7. ožujka 2018. godine pri Gradskom uredu za opću upravu grada Zagreba, što je vidljivo iz rješenja kojeg vam dostavljamo ovim putem.

Udruga Antikorupcija je udruga registrirana kao udruga koja djeluje na području nezavisnog promatranja izbornih postupaka i/ili promicanja ljudskih i građanskih prava. Iz izvoda iz Registra udruga kojeg vam također dostavljamo vidljivo je da je udruga Antikorupcija registrirana za nezavisno nadgledanje izbornih procesa te promicanje ljudskih i građanskih prava.

Državno izborno povjerenstvo oglušilo se na kogentnu normu da se svim udrugama koje ispunjavaju formalne uvjete propisane zakonom izda dozvola za promatranje izbora. Državno izborno povjerenstvo neovlašteno se upustilo u ocjenu rada i djelovanja udruge Antikorupcija, iako iz zakona jasno i nedvosmisleno proizlazi da Državno izborno povjerenstvo nije ovlašteno procjenjivati bilo koje druge okolnosti osim postojanja objektivnih pretpostavki u vidu udruge registrirane za djelatnosti neovisnog nadgledanja izbora i/ili promicanja ljudskih i građanskih prava. Svakom prosječnom poznavatelju hrvatskog jezika razvidno je da članak 74. uopće ne propisuje na koji način udruga treba djelovati kako bi bila pogodna za dobivanje dozvole za promatranje izbora nego za što udruga treba biti registrirana pri nadležnom uredu. Također taj članak ne ovlašćuje Državno izborno povjerenstvo da ocjenjuje način rada udruga niti da procjenjuje koga udruge podržavaju, a koga ne podržavaju.

Nadalje, zapanjujuće pravno neznanje proizlazi iz još jedne činjenice. Zakon u članku 74. stavku alternativno određuje za koje djelatnosti udruga treba biti registrirana da bi ispunjavala uvjet za dobivanje dozvole za promatranje izbora pa tako zakon navodi da udruga može biti registrirana i samo za promicanje ljudskih i građanskih prava (klauzula i/ili) kako bi bila ovlaštena promatrati izborni proces. Udruga Antikorupcija, pogađate, registrirana je i za djelatnosti s područja ljudskih prava, sukladno Klasifikaciji djelatnosti udruga (vidi izvod iz Registra). Prevedeno, sa stajališta članka 74. stavka 2. Zakona apsolutno nije potrebno da udruga uopće bude registrirana za nadgledanje izbornog procesa ukoliko je registrirana za djelatnosti s područja ljudskih prava.

Niti u jednom članku Zakona članovima i članicama Državnog izbornog povjerenstva nije dodijeljena ovlast da pretražuju web stranice udruga i da procjenjuju koje i koliko kandidata udruge podržavaju. Upravo suprotno, Zakon ih je obvezao da izvrše jednostavnu provjeru ispunjava li predmetna udruga formalne uvjete i da na tako utvrđenu pravnu situaciju primjeni pravni propis. Unatoč tomu, članovi i članice Državnog povjerenstva odlučili su proširiti zakonske ovlasti te prekršiti Zakon na štetu udruge Antikorupcija."

Žaliteljica zaključuje da je udruga stoga registrirana kao udruga koja djeluje na području nezavisnog promatranja izbornih postupaka, te koja djeluje na području promicanja ljudskih i građanskih prava, zbog čega smatra da ispunjava apsolutno sve uvjete za dobivanje dozvole za promatranje izbora. Tumačenje mjerodavnog materijalnog prava od strane DIP-a smatra nezakonitim te od Ustavnog suda zahtijeva ukidanje pobijanog rješenja te donošenje odluke kojom se žaliteljici odobrava nadgledanje rada biračkih odbora i Državnog izbornog povjerenstva.

Žalba nije osnovana.

3. DIP osporenim rješenjem nije dozvolio žaliteljici promatranje rada Državnog izbornog povjerenstva na izborima članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske koji će se održati 26. svibnja 2019. te je u obrazloženju rješenja naveo:

"Člankom 74. stavkom 2. Zakona o izborima članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske ('Narodne novine', broj 92/10, 23/13 i 143/13, dalje: Zakon)

propisano je da će Državno izborno povjerenstvo dozvoliti promatranje izbornog postupka svim udrugama koje su registrirane kao udruge koje djeluju na području nezavisnog promatranja izbornih postupaka i/ili promicanja ljudskih i građanskih prava.

Udruga je zahtjevu priložila Izvadak iz Registra udruga Republike Hrvatske.

Uvidom u Izvadak iz registra udruga utvrđeno je da je ista registrirana pod registarskim brojem: 21012922 kao udruga koja se bavi nadgledanjem i praćenjem izbornih procesa kao i promicanjem ljudskih i građanskih prava te da je osoba ovlaštena za zastupanje Dražan Dizdar.

Uvidom u mrežnu stranicu udruge <https://antikorupcija.hr> utvrđeno je da je Mislav Kolakušić, nositelj kandidacijske liste grupe birača na izborima članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske 2019., predsjednik navedene udruge te da se sadržaj naveden na mrežnoj stranici udruge u svemu (npr. rubrika Vijesti, rubrika Mislav Kolakušić) odnosi isključivo na jednog izbornog sudionika na izborima članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske 2019. Mislava Kolakušića.

Nadalje, na mrežnoj stranici udruge navodi se i poveznica na Facebook stranicu Građani za Mislava Kolakušića <https://www.facebook.com/sudacmislavkolakusic/>. Uvidom u navedenu Facebook stranicu utvrđeno je da se na naznačenoj stranici nalaze i objave koje se odnose na podršku Mislavu Kolakušiću, nositelju kandidacijske liste grupe birača dakle, izbornom sudioniku na izborima članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske 2019.

Državno izborno povjerenstvo zatražilo je 18. travnja 2019. očitovanje udruge te se u očitovanju Dražana Dizdara, osobe ovlaštene za zastupanje navedene udruge, koje je zaprimljeno 18. travnja 2019., između ostalog, navodi da 'prema Statutu udruge Antikorupcija, funkcija predsjednika nema zakonske ovlasti zastupanja i predstavljanja udruge' i da 'udruga Antikorupcija želi promatrati izbore neovisno o kandidaturi gospodina Mislava Kolakušića, s obzirom da ispunjavamo zakonske preduvjete za to, a time vršimo i jednu od osnovnih djelatnosti udruge Antikorupcija-platforma za borbu protiv korupcije'.

Slijedom navedenog, s obzirom da udruga promovira jednog izbornog sudionika na izborima članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske 2019., Državno izborno povjerenstvo ocijenilo je da se u navedenom slučaju radi o udruzi koja na navedenim izborima djeluje suprotno odredbi članka 74. stavka 2. Zakona te je odlučeno kao u izreci."

4. Člankom 74. stavkom 2. Zakona o izboru članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 92/10., 23/13. i 143/13.) propisano je:

"Članak 74.

(...)

Državno izborno povjerenstvo dozvoliti će promatranje izbornog postupka svim udrugama koje su registrirane kao udruge koje djeluju na području nezavisnog promatranja izbornih postupaka i/ili promicanja ljudskih i građanskih prava.

(...)"

5. Ustavni sud ističe da je DIP u osporenom rješenju odgovorio na sve prijepore koje vezano uz tumačenje mjerodavnog materijalnog prava citiranog u točki 4. obrazloženja ove odluke ističe žaliteljica u podnesenoj žalbi. Ustavni sud je pritom suglasan s obrazloženjem DIP-a, te ocjenjuje da su u osporenom rješenju sadržani dostatni i relevantni razlozi zbog kojih je zahtjev žaliteljice za promatranjem rada DIP-a na izborima članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske koji će se održati 26. svibnja 2019. odbijen.

6. Uz valjane i dostatne razloge za odbijanje zahtjeva žaliteljice navedene u pobijanom rješenju, Ustavni sud dodatno ističe da je upravo na ovlaštenim državnim

tijelima zadatak tumačenja zakona. Naime, Ustavni sud primjećuje da žaliteljica neizravno ističe kako mjerodavan članak 74. stavak 2. Zakona o izboru članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske ne udovoljava standardu "jasnoće", što je supstancijalno moguće poistovjetiti sa standardom "određenosti i preciznosti" te poistovjećuje pravnu normu koja ne udovoljava minimumu navedenog standarda s pravnom normom kojoj je potrebno tumačenje, to jest čiji je točan sadržaj i smisao moguće utvrditi primjenom tehnika tumačenja pravnih normi poznatih u pravnoj teoriji i praksi. Ustavni sud ističe da je ovlast DIP-a da u primjeni prava na pojedinačne slučajeve to pravo tumači, izraz njegove zakonske uloge i obveze koja je imanentna njegovoj funkciji u pravnom poretku temeljem Zakona o Državnom izbornom povjerenstvu ("Narodne novine" broj 44/06. i 19/07.) i provedbenom propisu, Poslovniku Državnog izbornog povjerenstva ("Narodne novine" broj 69/15. i 22/17.). Stoga se ne može smatrati da je tumačenje mjerodavne odredbe u pobijanom rješenju "protuustavno, protuzakonito i u izravnoj suprotnosti sa kogentnom normom" kako se to u žalbi ističe, odnosno arbitrarno u njenoj primjeni, budući da je ista jasna i određena, te kao takva ustavnopravno prihvatljiva.

Upravo iz jasnog i okolnosnog obrazloženja izreke rješenja DIP-a u kojem je zaključno navedeno "... da udruga promovira jednog izbornog sudionika na izborima članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske 2019., Državno izborni povjerenstvo ocijenilo je da se u navedenom slučaju radi o udruzi koja na navedenim izborima djeluje suprotno odredbi članka 74. stavka 2. Zakona..." Ustavni sud ocjenjuje da je DIP ispunio svoju zakonom utvrđenu funkciju.

Ustavni sud napominje da je DIP u konkretnom slučaju trebao utvrditi da žaliteljica zbog zalaganja za jednog izbornog kandidata nije ispunila osnovni standard u vidu nepristranog praćenja, nadgledanja i unapređenja izbornog procesa za što je i osnovana, iz kojih razloga nije ispunila pretpostavke propisane člankom 74. stavkom 2. Zakona o izboru članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske.

Na osnovi prethodno navedenih razloga Ustavni sud ocjenjuje da je žalba neosnovana.

7. Slijedom navedenog, Ustavni sud je na temelju članka 125. alineje 9. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.) i članka 91. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst) odlučio kao u izreci.

PREDSJEDNIK VIJEĆA
Davorin Mlakar, v. r.